

Riigihanke objekti asumisega Kaitseväe julgeolekualal teavitatakse lepingupartnerit alljärgnevatest tingimustest, õigustest ja kohustustest eesmärgiga selgitada lepingupartnerile poolte õigusi ja kohustusi julgeolekualaste nõuete täitmisel Kaitseväe julgeolekualal.

1. MÕISTED

- 1.1 Julgeoleku eest vastutav isik** (edaspidi JEVI) - konkreetset KV JOA-l asuva riigihanke objekti julgeolekualaste nõuete täitmise eest vastutav Kaitseväe allüksus või teenistuja.
- 1.2 Julgeolekualased nõuded** - Kaitseväe julgeolekualale sisenemisel ja viibimisel kehtestatud üldised julgeolekunõuded (lisa 5) ning muudest õigusaktidest tulenevad Kaitseväe julgeoleku tagamiseks kehtestatud nõuded.
- 1.3 Kaitseväe julgeolekuala** (edaspidi KV JOA) - Kaitseväe valduses olev territoorium, Kaitseväe laevad, lennuvahendid ja sõidukid.
- 1.4 Lepingupartneri kontaktisik** - lepingu täitmise nõuete ja julgeolekualaste nõuete täitmise eest vastutav lepingupartneri ja/või tema alltöövõtja määratud isik.
- 1.5 Nõusolek** – taustakontrolli tegemiseks vajalik eelnev kirjalik nõusolek, millega isik lubab Kaitseväel koguda enda kohta andmeid ja teha päringuid nõusoleku andmisest viie aasta jooksul (KKS § 41⁶) (lisa 2 eesti keeles ja lisa 3 inglise keeles).
- 1.6 Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse** (edaspidi RKIK) **kontaktisik** - lepingujärgne isik, kelle kaudu toimub lepingujärgsete kohustuste täitmise korraldamine ja lepingus ettenähtud teadete, nõuete ja teiste dokumentide edastamine.
- 1.7 Riigihanke objekt** - lepingu täitmiseks ettenähtud Kaitseväe julgeolekualal paiknev tööpiirkond.
- 1.8 Taustakontroll** - Kaitseväele teenuse osutamisega seotud isiku (edaspidi teenuseosutaja) KV JOA-le lubamise otsustamiseks läbiviidav kontroll Kaitseväe korralduse seaduse (edaspidi KKS) § 41³ alusel ja KKS §-s 41⁵ viisil.
- 1.9 Taustakontrolli taotlus (e-kiri)** - lepingupartneri kontaktisiku poolt esitatav taotlus teenuseosutajale taustakontrolli tegemise algatamiseks (lisa 1).
- 1.10 Teenuseosutaja** - lepingupartneri ja/või tema alltöövõtja töötaja, kelle suhtes teostatakse taustakontrolli tema eelneval kirjalikul nõusolekul, seoses sissepääsuõiguse taotlemisega KV JOA-le.
- 1.11 Turvaala** - konfidentsiaalse, salajase või täiesti salajase taseme riigisaladuse või salastatud välisteabe ja seda sisaldava salastatud teabekandja töötlemiseks lubatav ala.
- 1.12 Sissepääsutaotlus (e-kiri)** - lepingupartneri kontaktisiku poolt esitatav taotlus teenuseosutaja KV JOA-le lubamiseks (lisa 4).
- 1.13 Sissepääsuõigus** - õigus viibida KV JOA-l asuval riigihanke objektil seoses lepingu täitmisega.
- 1.14 Sissepääsuõigust omav isik** - taustakontrolli läbinud isik, kelle sissepääs KV JOA-l asuval riigihanke objektile on otsustatud ning kellel on õigus saatjata siseneda ja viibida KV JOA-l asuval riigihanke objektile seoses lepingu täitmisega.

2. LEPINGUPARTNERI ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

2.1 Lepingupartneril, sh teenuseosutajal ja lepingupartneri kontaktisikul, on õigus riigihanke objekti JEVI-lt saada julgeolekualaste nõuete täitmiseks vajalikku informatsiooni ja teavet KV JOA-le sissepääsuõiguse saamise kohta. Konkreetse riigihanke objekti JEVI kontaktid edastab lepingupartnerile esimesel võimalusel RKIK-i kontaktisik.

2.2 Lepingupartner kohustub:

2.2.1 mitte planeerima KV JOA-le teenust osutama teatamiskohustusega välisriikide kodanikke. Teatamiskohustusega riikideks on lepingu sõlmimise hetkel siseministri 29.09.2023 käskkirja nr 1-3/112 alusel¹:

Armeenia Vabariik;

Aserbaidžaaani Vabariik;

Hiina Rahvavabariik (sh Hongkongi ja Macau erihalduspiirkonnad);

Iraani Islamivabariik;

Kasahstani Vabariik;

Kirgiisi Vabariik;

Korea Rahvademokraatlik Vabariik;

Tadžikistani Vabariik;

Türkmenistan;

Usbekistani Vabariik;

Valgevene Vabariik;

Venemaa Föderatsioon.

Juhul kui nimetatud siseministri käskkirjas tehakse muudatusi, siis teavitatakse sellest lepingupartnerit ning vajadusel muudetakse käesolevaid julgeolekutingimusi;

2.2.2 tagama, et lepingupartneri kontaktisik esitab taustakontrolli taotluse (lisa 1 koos lisadega 2 ja/või 3) esimesel võimalusel, arvestades lepingus kokkulepitud töö teostamise alguskuupäeva ning taustakontrollile kuluvat aega (14 kalendripäeva), e-posti aadressile teenuseosutaja@mil.ee;

2.2.3 tagama, et lepingupartneri kontaktisik lisab välismaalasele taustakontrolli algatamise taotlusele juurde:

2.2.3.1 koopia isikut tõendava dokumendi pildiga leheküljest, sh viisast vm Eestis viibimise seaduslikku alust kinnitavast dokumendist;

2.2.3.2 isiku kodukohariigi karistusregistri väljavõtte;

2.2.4 tagama, et lepingupartneri kontaktisik esitab sissepääsutaotluse (lisa 4) esimesel võimalusel, arvestades lepingus kokkulepitud töö teostamise alguskuupäeva ning sissepääsutaotluse menetlemiseks kuluda võivat mõistlikku aega, RKIK kontaktisiku või tema määratud isiku e-posti aadressile;

2.2.5 teavitama viivitamatult teenuseosutaja ennetähtaegse sissepääsuvajaduse lõppemisest KV JOA-le e-kirja teel kaitseväge taustakontrolli teenuseosutaja@mil.ee ja RKIK kontaktisikut;

2.2.6 täitma ja tagama teenuseosutaja julgeolekualaste nõuete järgimise KV JOA-l kehtestatud tingimustel ning tagama nende täitmise alltöövõtja poolt.

¹[https://kapo.ee/sites/default/files/content_page_attachments/Teatamiskohustusega%20v%C3%A4lisriikideni mekirja%20kehtestamine_0.pdf](https://kapo.ee/sites/default/files/content_page_attachments/Teatamiskohustusega%20v%C3%A4lisriikideni%20mekirja%20kehtestamine_0.pdf)

3. KAITSEVÄE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

3.1 Kaitseväel on õigus:

- 3.1.1 teha taustakontrolli Kaitseväele teenuse osutamisega seotud isikule KV JOA-le lubamise otsustamiseks;
- 3.1.2 anda või piirata taustakontrolli käigus ilmnenud asjaoludele tuginedes teenuseosutaja sissepääsuõigus KV JOA-le;
- 3.1.3 jätta taustakontrolli taotlus läbi vaatamata haldusmenetluse seaduses sätestatud korras²;
- 3.1.4 keelduda julgeolekukaalutlustel sissepääsuõiguse andmisest isikule, kellele ei ole taustakontrolli tehtud, kes ei läbinud taustakontrolli või kellele ei ole võimalik seda teha;
- 3.1.5 piirata või keelduda sissepääsuõiguse andmisest julgeoleku- ja turvaladele kodakondsuse või välisriigi kodakondsusega isikutele, lähtudes julgeolekukaalutlustest.
- 3.1.6 kontrollida riigihanke objektil kehtestatud julgeolekualastest nõuetest kinni pidamist sissepääsuõigust omava teenuseosutaja suhtes ning julgeolekualaste nõuete mittejärgimisel või nende rikkumisel keelata teenuseosutajal viibimine KV JOA-l.

3.2 Kaitsevägi kohustub:

- 3.2.1 teavitama taustakontrolli taotluse esitanud isikut kirjalikus taasesitamist võimaldavas vormis teenuseosutaja taustakontrolli tulemusest;
- 3.2.2 teavitama KV JOA-le sissepääsutaotluse esitanud isikut kirjalikus taasesitamist võimaldavas vormis teenuseosutajale sissepääsuõiguse saamisest, sh sellekohastest piirangutest;
- 3.2.3 tutvustama teenuseosutajale KV JOA-l paikneva riigihanke objektil kehtivaid julgeolekualaseid nõudeid;
- 3.2.4 teavitama RKIKi, kui teenuseosutaja ja/või lepingupartner rikub julgeolekutingimusi ega järgi riigihanke objektil kehtestatud julgeolekualaseid nõudeid (lisa 5);
- 3.2.5 teavitama vastavalt punktidele 3.1.3 taotluse läbi vaatamata jätmisel kirjalikult.

4. LÕPPSÄTTED

- 4.1 Julgeolekutingimustes nimetatud kontaktisikud määratakse kindlaks hankelepingu sõlmimisel ja nende muutumisest teavitatakse pooli e-kirja teel.
- 4.2 Isikuandmete töötlemisel lähtutakse kehtivate õigusaktide nõuetest.

² <https://www.riigiteataja.ee/akt/106072023031#para14>

LISA 1: Näidis Taustakontrolli taotlus (e-kiri)

Taotlus saata e-posti aadressile teenuseosutaja@mil.ee

PEALKIRI: Taustakontrolli taotlus (linnaku ja objekti nimetus)

TEKST:

ASUTUSESISEKS KASUTAMISEKS
KAITSEVÄGI
Juurdepääsupiirang kehtib alates dokumendi koostamise
kuupäevast kuni vajaduse
möödumiseni, kuid mitte kauem kui 75 aastat
Alus: avaliku teabe seadus § 35 lg 1 p 12

Tere

Seoses RKIK (lepingu nimi) lepinguga nr xxxxxxxxx, sõlmitud pp.kk.aaaa, edastan Kaitsevägele taustakontrolli tegemiseks allolevate isikute andmed.

Taustakontrolli dokumendid on lisatud e-kirja manusesse.

Lisainfo on tabelis:

Eesnimi	Perenimi	Isikukood	Ettevõtte	Osutatav teenus	Teenuse osutamise objekt	Teenuse osutamise perioodi algus pp.kk.aaaa	Teenuse osutamise perioodi lõpp pp.kk.aaaa	Teenuse osutamine turvaalal JAH/EI

Olen teadlik, et taustakontroll võib võtta nõuetekohase taotluse esitamisest aega kuni **14** kalendripäeva.

Lugupidamisega

Taotluse esitaja ees- ja perenimi

Ametikoht

Ettevõtte nimi

Kontakttelefon, e-posti aadress

LISA 2: NÕUSOLEKUVORM (eesti keeles)

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS
KAITSEVÄGI
Juurdepääsupiirang kehtib alates dokumendi koostamise
kuupäevast kuni vajaduse
möödumiseni, kuid mitte kauem kui 75 aastat
Alus: avaliku teabe seadus § 35 lg 1 p 12

KINNITATUD
Kaitseväge juhataja 07.02.2025
käskkirjaga nr 223
Lisa 3

KAITSEVÄE JULGEOLEKUALALE LUBAMIST TAOTLEVA KAITSEVÄELE TEENUSE OSUTAMISEGA SEOTUD ISIKU NÕUSOLEK TAUSTAKONTROLI TEOSTAMISEKS

(ees- ja perekonnanimi)

Isikukood:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Luban Kaitseväel töödelda minu isikuandmeid minu Kaitseväge julgeolekualale lubamise otsustamiseks ja Kaitsevägele teenuse osutamise lepingu kehtivuse ajal, kuid mitte kauem kui nõusoleku andmisest viie aasta jooksul.

Nõusoleku andmisel olen teadlik, et:

1. Kaitseväel on õigus teostada taustakontrolli Kaitseväge korralduse seaduse (edaspidi KKS) § 41⁵ sätestatud viisil;
2. mul on õigus keelduda nõusoleku andmisest (KKS § 41⁶ lg 2 p 1);
3. mul on õigus keelduda selliste andmete esitamisest, mis võivad põhjustada minu suhtes või minu lähedase või elukaaslase suhtes süüteo menetluse (KKS § 41⁶ lg 2 p 2);
4. mul on õigus taotleda minu kohta andmete kogumise või päringute tegemise lõpetamist (KKS § 41⁶ lg 2 p 3);
5. mul on õigus esitada minu kohta kogutud andmete kohta selgitusi (KKS § 41⁶ lg 2 p 4);
6. mul on õigus pöörduda oma õiguste kaitseks ja KKS § 41⁶ alusel kogutud andmete põhjal tehtud otsuse vaidlustamiseks kohtu, õiguskantsleri või Andmekaitse Inspeksiooni poole, et kontrollida, kas minu põhiõiguste ja -vabaduste tagamise põhimõtet ning hea halduse tava on järgitud (KKS § 41⁶ lg 2 p 5);
7. kui ma keeldun nõusoleku andmisest või taotlen andmete kogumise või päringute tegemise lõpetamist, siis on see minu Kaitseväge julgeolekualale mittelubamise aluseks (KKS § 41⁷);
8. Kaitsevägi võib piirata minu õigusi töödeldavate isikuandmete suhtes (KKS § 41¹⁰ lg 3 ja lg 4);

9. Kaitseväe julgeolekualal viibimisel (KKS § 52 lg 3) pean täitma Kaitseväes kehtivat korda (sh tuleohutuse-, liiklemise- ja parkimise korda) ja Kaitseväe esindaja korraldusi (KKS § 52 lg 2), sealhulgas olen teadlik, et:
- 9.1. Kaitseväe julgeolekualale on keelatud siseneda alkoholi, narkootiliste-või psühhotroopsete ainetega, tulirelvaga, lõhkematerjaliga, osaliselt või täielikult automaatse või kaugjuhitava lendava seadmega (droon, jmt), radioaktiivsete- ja kergesti süttivate ainetega või neid sisaldavate esemetega ja muude vahenditega, mis võivad ohustada isikut ennast või objektile viibivaid isikuid, tehnikat ja seadmeid;
- 9.2. Kaitseväe loata ei tohi Kaitseväe julgeolekualale tuua ega lubada kolmandaid isikuid;
- 9.3. Sõidukiga Kaitseväe julgeolekualale sisenedes on kohustuslik video- ja/või helisalvestavad sõidukaamerad katta, välja lülitada või eemaldada;
- 9.4. Kaitseväel on õigus turvakontrolli läbiviimiseks pidada kinni isikut (sealhulgas sõidukit) sisenemisel Kaitseväe julgeolekualale, viibimisel Kaitseväe julgeolekualal või väljumisel Kaitseväe julgeolekualalt ning kontrollida isikut (sealhulgas tema riietust või temaga kaasas olevat asja (sealhulgas sõidukit) vaatlemise ja kompimise teel või tehnilise vahendi või väljaõppe saanud teenistukoera abil;
- 9.5. Kaitseväge võib julgeoleku- või ohutuskaalutlustel ajutiselt keelata isikutele sissepääsu Kaitseväe julgeolekualale ja anda korralduse Kaitseväe julgeolekualal viibivatele isikutele Kaitseväe julgeolekualalt lahkuda või keelata sealt lahkumist;
- 9.6. Kaitseväe eelneva nõusolekuta on keelatud pildistamine, video- ja helisalvestamine Kaitseväe julgeolekualal ja -hoonetes ning nimetatud materjali jagamine/üleslaadimine mis tahes kujul ja keskkonnas;
- 9.7. Kaitseväe julgeolekualal on keelatud viibida alkoholi, narkootiliste- või psühhotroopsete ainete tarvitamise kahtlusega, -tunnustega või -joobes;
- 9.8. Kaitseväe julgeolekualal on keelatud kasutada (sealhulgas sõidukeis) agressioonisümboleid.

(päev, kuu, aasta)

[allkirjastatud digitaalselt]³

³ lubatud allkirjastada ka paber kandjal

FOR OFFICIAL USE ONLY

LISA 3: NÕUSOLEKUVORM (inglise keeles)

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

KAITSEVÄGI

Juurdepääsupiirang kehtib alates dokumendi koostamise

kuupäevast kuni vajaduse

möödumiseni, kuid mitte kauem kui 75 aastat

Alus: avaliku teabe seadus § 35 lg 1 p 12

KINNITATUD

Kaitseväge juhataja 07.02.2025

käskkirjaga nr 223

Lisa nr 4

AUTHORISATION FOR BACKGROUND CHECK FOR A PERSON APPLYING TO GET CLEARANCE TO ENTER THE RESTRICTED MILITARY AREAS OF THE ESTONIAN DEFENCE FORCES FOR THE PROVISION OF SERVICES

(first and last name)

Personal identification code:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I hereby authorise the Estonian Defence Forces to process my personal data in order to obtain clearance to access restricted military areas for the duration of my service provision agreement but no longer than five years after I gave authorisation.

By giving this authorisation, I confirm that I am aware of the following conditions:

1. The Estonian Defence Forces (EDF) has the right to conduct a background check in accordance with section 41⁵ of the Estonian Defence Forces Organisation Act (hereinafter the EDFOA).
2. I have the right to refuse to authorise the background check (clause 41⁶ (2) 1) of the EDFOA).
3. I have the right to refuse to disclose information that might cause myself, my partner or a person close to me to become subject to offence proceedings (clause 41⁶ (2) 2) of the EDFOA).
4. I have the right to request the termination of collecting my data or making queries about me (clause 41⁶ (2) 3) of the EDFOA).
5. I have the right to give explanations about the information collected about me (clause 41⁶ (2) 4) of the EDFOA).
6. I have the right to turn to the court, the Chancellor of Justice and the Data Protection Inspectorate to protect my rights and challenge the decisions made about me based on the data collected in accordance with section 41⁶ of the EDFOA to verify that my data is collected in compliance with my fundamental rights and freedoms and the principle of good governance (clause 41⁶ (2) 5) of the EDFOA).

FOR OFFICIAL USE ONLY

FOR OFFICIAL USE ONLY

7. If I refuse to authorise or request the termination of collecting my data or making queries about me, this serves as the grounds for not giving me clearance to enter the restricted military area of the EDF (section 41⁷ of the EDFOA).
8. The EDF has the right to restrict my rights regarding the personal data being processed (clause 41¹⁰ (3) 4) of the EDFOA).
9. When I am on the restricted military area of the EDF (subsection 52 (3) of the EDFOA), I am obligated to follow the order in force in the EDF (including the order for fire safety, traffic and parking) and the orders of representatives of the EDF (subsection 52(2) of the EDFOA), and I am aware that
 - 9.1. it is forbidden to enter the restricted military area of the EDF while in the possession of alcohol or narcotic or psychoactive substances, firearms, explosives, partially or fully automatic or remote-controlled flying objects (e.g. drones), radioactive and easily flammable substances or items that contain such substances, and other things that might endanger myself or other persons, technology and equipment on the premises;
 - 9.2. third persons cannot be brought to or allowed to enter the restricted military area of the EDF without the permission of the EDF;
 - 9.3. the person entering the restricted military area of the EDF in a vehicle is obligated to cover up, turn off or remove all on-board cameras with video and/or audio recording;
 - 9.4. the EDF has the right to detain a person (or a vehicle) entering, staying in or leaving the restricted military area of the EDF to conduct a security inspection and check the person (including their clothing, possessions and vehicle) by visual inspection, groping, or with a technical device or a trained service dog;
 - 9.5. for security and safety reasons, the EDF can temporarily prohibit a person from entering the restricted military area, or to order the persons staying in the restricted military area of the EDF to leave, or to prohibit them from leaving;
 - 9.6. without a prior consent of the EDF, it is forbidden to take photographs or videos or make audio recordings in the restricted military area or buildings of the EDF, and to share/upload such recordings in any form or environment;
 - 9.7. it is forbidden to stay in the restricted military area of the EDF under the influence of alcohol, narcotic, or psychoactive substances, or with the suspicion or signs of such influence;
 - 9.8. it is forbidden to display symbols of aggression (including in vehicles) in the restricted military area of the EDF.

(day, month, year)

[signed digitally]⁴

⁴ Can also be signed on paper

LISA 4: Näidis Sissepääsutaotlus (e-kiri)

Taotlus saata lepingus määratud RKIK kontaktsiku või tema poolt määratud isiku e-posti aadressile.

PEALKIRI: Sissepääsutaotlus (linnaku ja objekti nimetus)**TEKST:**

Tere

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS
KAITSEVÄGI
Juurdepääsupiirang kehtib alates dokumendi koostamise
kuupäevast kuni vajaduse
möödumiseni, kuid mitte kauem kui 75 aastat
Alus: avaliku teabe seadus § 35 lg 1 p 12

Seoses RKIK (lepingu nimi) lepinguga nr xxxxxxxxx,
sõlmitud pp.kk.aaaa, edastan sissepääsutaotluse.

Lisainfo on manuses (**NB! kasutada MS Exceli formaati**):

Eesnimi	Perenimi	Isikukood	Ettevõtte	Osutatav teenus	Teenuse osutamise objekt	Teenuse osutamise perioodi algus pp.kk.aaaa	Teenuse osutamise perioodi lõpp pp.kk.aaaa	Sõiduki mark ja reg number

Taotluse esitaja on teadlik, et:

1. taustakontrolli läbimine ei taga automaatset sissepääsu Kaitseväge julgeolekualale;
2. Kaitseväel on õigus piirata isikute sissepääsu Kaitseväge julgeolekualale.

Lugupidamisega

Taotluse esitaja ees- ja perenimi

Ametikoht

Ettevõtte nimi

Kontakttelefon, e-posti aadress

LISA 5: Kaitseväe julgeolekualale sisenemisel ja viibimisel kehtestatud üldised julgeolekunõuded.

Kaitseväe julgeolekualal viibimisel (KKS § 52 lg 3) peab täitma Kaitseväes kehtivat korda (sh tuleohutuse-, liiklemise- ja parkimise korda) ja Kaitseväe esindaja korraldusi (KKS § 52 lg 2), sealhulgas

1. Kaitseväe julgeolekualale on keelatud siseneda alkoholi, narkootiliste-või psühhotroopsete ainetega, tulirelvaga, lõhkematerjaliga, osaliselt või täielikult automaatse või kaugjuhitava lendava seadmega (droon, jmt), radioaktiivsete- ja kergesti süttivate ainetega või neid sisaldavate esemetega ja muude vahenditega, mis võivad ohustada isikut ennast või objektile viibivaid isikuid, tehnikat ja seadmeid;
2. Kaitseväe loata ei tohi Kaitseväe julgeolekualale tuua ega lubada kolmandaid isikuid;
3. Sõidukiga Kaitseväe julgeolekualale sisenedes on kohustuslik video- ja/või helisalvestavad sõidukaamerad katta, välja lülitada või eemaldada;
4. Kaitseväel on õigus turvakontrolli läbiviimiseks pidada kinni isikut (sealhulgas sõidukit) sisenemisel Kaitseväe julgeolekualale, viibimisel Kaitseväe julgeolekualal või väljumisel Kaitseväe julgeolekualalt ning kontrollida isikut (sealhulgas tema riietust või temaga kaasas olevat asja (sealhulgas sõidukit) vaatlemise ja kompimise teel või tehnilise vahendi või väljaõppe saanud teenistuskõera abil;
5. Kaitsevägi võib julgeoleku- või ohutuskalutlustel ajutiselt keelata isikutele sissepääsu Kaitseväe julgeolekualale ja anda korralduse Kaitseväe julgeolekualal viibivatele isikutele Kaitseväe julgeolekualalt lahkuda või keelata sealt lahkumist;
6. Kaitseväe eelneva nõusolekuta on keelatud pildistamine, video- ja helisalvestamine Kaitseväe julgeolekualal ja -hoonetes ning nimetatud materjali jagamine/üleslaadimine mis tahes kujul ja keskkonnas;
7. Kaitseväe julgeolekualal on keelatud viibida alkoholi, narkootiliste- või psühhotroopsete ainete tarvitamise kahtlusega, -tunnustega või -joobes;
8. Kaitseväe julgeolekualal on keelatud kasutada (sealhulgas sõidukites) agressioonisümboleid.